

Magnum Bullarium Romanum, Seu Ejusdem Continuatio

Quæ Supplementi loco sit, tum huicce, tum aliis quæ præcesserunt
Editionibus, Romanæ, & Lugdunensi ...

Constitutiones Variorum Pontificum in præcedentibus Editionibus
desideratas, summoque studio hinc inde conquisitas complectens

Luxemburgi, 1741

14. Supra montem &c. Ad Episcopum Wigorniensem, quod Regem moneat
à gravaminibus Ecclesiæ abstinere, quodque Ministros ab injuriis Personis
Ecclesiasticis inferendis, coerceat, nec non quod cesum ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74452](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74452)

A N N O
1308.

tuum, & universas alias partes Orbis specialiter mitterentur, in quibus dicti Templarii aliquid habere noscuntur intendentes, ut ordinationi prædictæ in brevi debitus subsequatur effectus. Cum itaque ab intimis cupiamus, quod Progenitorum tuorum, qui erga Deum & Romanam Ecclesiam zelo devotionis accensi, cultum in Regnis suis augmentare Divinum, tueri Ecclesiasticam libertatem, Ecclesias & Personas Ecclesiasticas fovere Regnorum ipsorum, & protegere curaverunt, salubria eligas vestigia imitari, teque ostendas æmulatorem fervidam, per effectum, ac ejusdem tui Genitoris exemplo, qui fide præclarus in dictæ terræ subsidium transfretando pro terræ defensione prædictæ, & nostri Salvatoris injuria ulciscenda, in terra ipsa plagas sustinuit diras & vulnera, sequæ mortis periculis offerre devotis affectibus non expavit, tuas dirigas actiones, Regalem magnificentiam rogamus & hortamur in Filio Dei Patris, quatinus super dictorum liberatione Prælatorum in Parlamento, per te in proximo, ut audivimus, celebrando, sic salubri consilio dirigaris, si que nobis promptitudine devota respondeas, quod responsio ipsa grata in oculis Divinæ majestatis appareat nobis affectuibus sit accepta, & nihilominus concessione prædictorum bonorum, si qua facta sit, quæ nulla sit ipso jure, per te sine difficultate qualibet revocata, de facto, sicut de facto processit, sic in conservatione ipsorum & aliorum bonorum Templariorum eorundem, consistentium infra terminos Regni tui, efficaciter te geras & habeas, quod personæ, quas pro dictis bonis recipiendis ad idem Regnum tuum celeriter, Auctore Domino, transmittemus, bona ipsa pro dicto ordine, si ea, quæ ipsis Templariis imponuntur, inveniantur veritate carere, alioquin pro Terræ Sanctæ subsidio conservanda, pro quo fuerunt à conferentibus deputata, habere pacificè valeant & percipere fructus & redditus eorundem, & propter hoc Divinæ majestatis, cujus agitur in hac parte negotium, non incurras offensam, & in examine districti judicii non cogaris debitam reddere rationem. Alioquin scire te volumus, quod quantumcumque personam tuam diligamus ex corde, & quantumcumque tuum, & Regni tui statum prosperum, sicut proprium, cupiamus, & qualibet tua, & Regni prædicti adversa, quæ personam nostram reputamus contingere, displiceant votis nostris & ipsis libenter paternis affectibus obviemus, detentionem Prælatorum, & devastationem bonorum ipsorum dissimulare salva conscientia non possemus, quin circa græmissa adhiberemus remedium opportunum. Cæterum quia, in adventu Capellani prædicti ad nostri Apostolatus præsentiam, Venerabilis Frater noster Arnaldus Pictavensis Episcopus, quem ad Regnum tuum pro tua, & Baronum prædictorum pace transmivimus, jam recedens de Curia versus partes ipsas arripuerat iter suum, hujusmodi litteras sibi transmivimus, per eum tuæ Celsitudini præsentandas, sibi que mandavimus quod apud te super præmissis efficaciter interponeret partes suas.

Datum apud Silvam majorem Burdegalensis Dioec. 4. Nonas Octobris Pontificatus nostri anno tertio.

A N N O
1309.X I V.
Ex. Arch.
Angl. Rimer
Tom. III.
pag. 187.

Ad Episcopum Wigorniensem, quod Regem moneat à gravaminibus Ecclesiæ abstinere, quodque Ministros ab injuriis Personis Ecclesiasticis inferendis, coerceat, nec non quod censum Ecclesiæ Romanæ debitum integraliter persolvat: anno 1309.

C L E M E N S E P I S C O P U S

Servus Servorum Dei, venerabili fratri Episcopo Wigornienfi, salutem & Apostolicam Benedictionem.

Supra montem excelsum Apostolicæ Sedis, quamvis insufficientibus meritis disponente Domino, constituti; cum de ipsius vertice montis ad infima nostræ considerationis reflectentes intuitum importabilium onerum nostræ debilitatis incumbentium humeris intuemur diligentius gravitatem multifariè multisque modis anxiamur ab intimis, qualiter illa possimus salubriter ad laudem Divini nominis supportare. Sed dum à sponso celesti qui Christus est, curam universalis Ecclesiæ, peramabilis & inclitæ sponsæ suæ, quam sibi amoris ineffabilis dulcedine copulavit, insufficientiæ nostræ commissam advertimus in mente non levi stupore deprimimur, & graviter in animo deterrimur. Verum superest nobis spes in solo auxilio divino reposita, ad quod humiliter recurrentes, devotius imploramus ut ipse, qui Ecclesiæ præfate custodiam insufficientiæ nostræ commisit, suæ libertatis beneficium gloriosum celesti sibi dono concessum nobis custodire salubriter largiatur. Ad hoc enim vocati sumus à Domino: ad hoc jugum subivimus Apostolicæ servitutis: ad hoc nostros continuè diffundimus cogitatus, ad hoc labores subimus diurnos assidue, & ad hoc infomes deducimus horas noctis, ut sui decoris gloriam & honorem, suæque pulchritudinis dotes amplissimas, in maculatas illi, qui speciosus est præ filiis hominum, conservemus. Sanè jam dudum ad nostri Apostolatus auditum, non sine grandi admiratione relatio fide digna perduxit, quod nonnulli Officiales & Ministri carissimi in Christo filii nostri Eduardi Regis Angliæ illustris eorum finibus non contenti, nec attendentes quod venerabilibus Fratribus nostris, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, quos celestis altitudo consilii in Apostolicæ sollicitudinis partem assumpsit, velut capitis ejusdem Ecclesiæ membris nobilibus, & qui nostri lateris individua pars existunt, à cunctis Ecclesiæ filiis debetur reverentiæ plenitudo, sed extendentes potius ad illicita in eorum injuriam manus suas dilectis filiis nostris Neapoleoni Sancti Adriani, & Francisco Sanctæ Mariæ in Cosmedin, Diaconis Cardinalibus, & non nullis, ex dictis aliis Cardinalibus, quorum aliqui, nec non & Progenitores ipsorum de terra dicti Regis originem traxisse noscuntur: Et Procuratoribus eorundem, quibus pro dictæ sedis & nostra reverentia, deberent in agendis, ratione beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ obtinent, in Regno prædicto incumbentibus, ferventer assistere, graves injurias & duras molestias irrogare præsumunt, quamvis Cardinales ipsi ad promotionem eorum, quæ dicti Regis statum magnificentarent honoris, ac impediendum contrarium, si, quod absit evenire posse prospicerent, promptis animis sint parati. Præterea sensibus nostris alia profundæ turbationis causa confurgit, quod cum

A N N O
1309.

interdum de Dignitatibus & Beneficiis Ecclesiasticis Regnorum & Terrarum prædictorum, per nos sufficientibus personis & dignis, sicut divino & humano jure licite possumus, in hoc Prædecessorum nostrorum Romanorum Pontificum, qui in Regnis & Terris eisdem, sicut & in aliis partibus orbis, de Beneficiis Ecclesiasticis providerunt, laudabilia vestigia imitantur, providi contigit certis eis super hoc, juxta morem quem Apostolica sedes servare in talibus consuevit, Executoribus deputatis, nonnulli ex dictis Officialibus & Ministris, qui gloriantur in malitia, in iniquitate potentes, licentiæ laxatis habenis, quamvis nulla in talibus à Deo vel ab homine, cui hoc justè comperat attributa potestas vel jurisdicção sit, eisdem Executoribus ipsis temerariè inhibere præsumunt, ne commissæ ipsis hujusmodi Ministerium executionis exerceant, aut processus aliquos faciant super illis, seu factos publicent, vel faciant publicari in excommunicationum sententias, quas ut plurimum, executores hujusmodi gratiarum in quoslibet impedidores, quo minus præfatæ gratiæ debitum fortiantur effectum proferunt damnabiliter incidendo. Et nihilominus coacervare pejora prioribus non verentes citationes, cum super aliquibus negotiis sive causis ad Ecclesiasticum forum spectantibus, in eisdem Regnis & Terris auctoritate dictæ sedis, etiam contra Ecclesiasticas Personas emanant, Commillariis & Executoribus concessis super illis, & subdelegatis ab eis, ne ad citationes procedant eisdem, aut illas fieri quoquomodo permittant, aut aliquem extra dictum Regnum earundem litterarum auctoritate conveniant. Tabellionibus quoque, ne super ipsis publica conficiant instrumenta. Citatis etiam, ne ratione citationum hujusmodi, ad sedem accedant præfatam, vel citationibus eisdem pareant, & intendant, sub personarum, & bonorum penis gravissimis, contra Canonem, eo ipso excommunicationis sententiam suis contemptoribus inferentem, inhibere præsumptione damnabili non formidant. Nec ex eo sufficimus admirari, dirasque sentimus in animo punctiones, quod, cum Nuncii dictæ sedis ad dictum Regnum Angliæ ex causis aliquibus destinantur, potestatem sibi super eisdem negotiis ab eadem sede concessam, donec illa eidem Regi sit denunciata per eos, ausi non sunt quomodolibet publicare; quod, si contrarium fieri contigerit per eosdem, post minas & errores ipsis illatos, non absque gravis ruboris confusione, de Regno ipso fugantur, & per Officiales & Ministros prædictos, ut Patriæ verbis utamur, attachiantur interdum, & quandoque capiuntur: Et, sicut viles & reprobae conditionis homines, non attendunt cujus calicis potus, ex hoc, nostris visceribus ministratur, & quantum honori & reverentiæ dictæ sedis propter hoc detrahatur, in dictæ sedis opprobrium & contemptum, prout de dilecto filio, Magistro Guilielmo de Prato, ejusdem sedis Nuncio, Ministrorum, & Officialium prædictorum detestanda temeritas, ac ipsorum recens offensa, per evidentiam facti, nos compellit, non absque cordis amaritudine, reminisci. Ipse verò, quia à collectione fructuum beneficiorum Ecclesiasticorum, per nos, pro nostris & Ecclesiæ Romanæ necessitatibus, in Regno reservatorum, prædicto commissa, juxta prohibitionem, per prædicti Regis Officiales minùs rationabiliter sibi factam, noluit, prout nec debebat etiam, resilire, in nostram, & dictæ sedis contumeliam, per Vicecomitem Ebor-

ensem; non attento quod supereminens Apostolicæ sedis auctoritas honoratur & spernitur in Ministris, carcerali fuit custodiae mancipatus; nec à dicto carcere, quod non absque sedis prædictæ rubore referimus, nisi prius se pro decem libris redimeret Sterlingorum, liberationem potuit obtinere. Excommunicatos quoque sedis auctoritate prædictæ ad requisitionem Nunciorum prædictorum seu Judicum, à sede concessorum eadem, dicti Officiales & Ministri Regis præfati capi facere denegant; quamvis ipsi, ad instantiam Ordinariorum Regni prædicti eorum auctoritate excommunicationis sententia inmodicos dummodo sententiam hujusmodi per quadraginta dies sustinuisse consiterit personaliter, pia ac laudabili, & religiosa consuetudine, capi faciant, & sub carcerali custodia detineri. Et nihilominus, ne Delegati sedis prædictæ, aut Ordinarii memorati, seu quicumque Ecclesiastici viri de causis, ad Ecclesiasticum forum merè spectantibus, prout pertinet ad eosdem, cognoscere possint, dicti Officiales & Ministri impediunt, & minùs justè eis, ne de cognitione hujusmodi se aliquatenus intromittant, districtius interdiciunt; quod, si contra interdictum hujusmodi, cui minime parere tenentur, eos venire contingat, bona eorum indebitè iidem Officiales & Ministri capi faciunt; impediendo per hoc jurisdictionem Ecclesiasticam manifestè quam deberent, pro reverentiæ divinae & eorum salutis augmento, intentis studiis defendere: Ordinarii etiam supra dicti aliquam personam Ecclesiasticam quantumcumque grave delictum commiserit, non audent, ut de ipsa per ipsos fiat justitiæ debitum, dictorum Ministrorum minis perterriti capere vel tenere. Et insuper, dicti Officiales & Ministri, non attendentes quod Laici in Clericos nulla profus est attributa potestas. Et aliæ Gentes ipsius Regis, ac seculares potestates per suam celsitudinem deputatæ, Clericos, etiam in Sacerdotii ordine constitutos, & alias personas Ecclesiasticas, tam Religiosas, quam Seculares, etiam pontificali præfulgeant dignitate, absque nostra, vel superiorum suorum licentiâ, in dicti Regis derogationem honoris, armeriant, ut juxta Patriæ vulgare loquamur, in pœna pecuniaria. Et alias condemnant injustè, pro eorum libito voluntatis, ipsasque per captionem personarum & bonorum suorum, ex eorum officio; & alias, ad instantiam quorumcumque, tam super criminalibus, quam personalibus, & aliis actionibus quibuscumque, renitentes, & invitas, & etiam eorum forum declinantes, & clericale privilegium allegantes coram se respondere compellunt. Et, cum per Officiales & Ministros prædictos, aliquos Clericos, etiam in dicto Sacerdotii ordine existentes, accusatos pro quovis delicto, quamvis indebitè, capi contingit, ipsos coram se, nudis pedibus, capite discoperto, in sola tunica vel camisia, sicut homicidas vel latrones Laicos, damnandos ad mortem, in supremi Regis offensam, qui Christos suos per quemcumque secularem Potentatum tangi prohibuit in ipsius Matris Ecclesiæ & totius Ordinis Clericalis opprobrium quantumcumque se Clericos asserant, & tonsuram & habitum deferant Clericales, certumque aliàs sit eisdem quod Clerici sint, omnino coram se faciunt presentari, ipsosque turpissima morte damnantes, eos, nisi per ipsorum Ordinarios requirantur, mandant suspendi patibulis, vel capitibus detruccari

A N N O
1309.

ANNO
1309.

licet, cum per eosdem Ordinarios, ut prædicatur, requiruntur, restituantur eidem Ordinariis condemnati. Si verò in casu absolutio- nis existant, per Officiales ipsius Regis absol- vuntur, & ex tunc non permittunt quod ipsi Ordinarii se de ipsis Clericis intromittant. In casu autem huiusmodi contra dictos Clericos duodecim Laici admittuntur in testes, qui, si dicant se credere illos, super quo accusan- tur, commisisse delictum, testibus creditur in- dubitanter eisdem, & ex hoc ad mortem ut præmittitur condemnantur; propter quæ non est dubium eos excommunicationis sententiam in- currere ipso facto. Bona etiam Prælatorum & Clericorum Regni prædicti, eorumque fructus, redditus, & proventus, Officiales, Ministri, & Gentes prædicti, eis invitatis, re- ciipiunt, pro eorum libito voluntatis, illis satisfactione de ipsis aliqua non impensa. Et nihilominus tam iidem Officiales & Ministri, quam Nobiles Regni præfati, prætendentes quod Ecclesiæ & Monasteria omnia fundata fuerunt ab ipsis, domos Religiosorum, & aliarum personarum Ecclesiasticarum ejusdem Regni, eundo sæpius, & etiam redeundo, adeo gravant & opprimunt sicque duras exacti- ones recipiunt ab eisdem, quod vix possunt sufficere sibi ipsis, ab eis quandoque mediam & interdum quartam, vel aliam certam par- tem bonorum ipsorum, vel violentiam extor- quendo, quod si forte ipsorum aliquis in hoc eis contradicere quoquo modo præsumat, à protectione ejusdem Regis defensionis excluditur; & bona ipsius occupantibus conceduntur. Si autem custodia Episcopatum, Monasteriorum, Prioratum, vel aliorum beneficiorum Eccle- siasticorum, ratione vacationis, vel aliis per- tineat ad eosdem, domos, memora, vivaria, stagna, parcos, & feras ipsorum, molendina quoque, & alia bona, ad ipsos spectantia, adeo destruunt & consumunt, quod non pos- sunt per longi temporis spatium reparari; pro- pter quæ tam dicti Officiales & Ministri, quam ipsi Nobiles, ac alii præstantes circa præmissa consilium, auxilium vel favorem, divinam of- fensam & alias gravissimas pœnas incurrunt. Profectò, licet præmissa, per quæ benignitas salvatoris offenditur derogatur multipliciter Ecclesiastica libertati, immo ipsa, quod dolente- reminiscimur, conculcatur, dicti Regis salu- tis obviatur commodis, & honoribus Re- gis dispendiose detrahitur, cessare propter Regis æterni reverentiam debuissent: Ac Offi- ciales & Ministri prædicti à præfatis injuriis & offensis eodem Rege jubente, eo deberent atten- tius continere; eoque accuratius ab illis retra- here manus suas, quo erga eum, & inclitam domum suam uberius, quam alicujus præde- cessorum nostrorum, quorum habeatur in præ- senti memoria, ardor Apostolicæ caritatis ex- æstuat, sincerius fervor dilectionis exuberat, nosque affectuosius, atque solertius Prædeces- soribus ipsis, studia nostra convertimus, ut ipsius Regis culmina principatus latius diffun- dantur. Propter quæ, sicut à memoria dicti Regis excidisse non credimus, celsitudinem suam diversarum litterarum nostrarum oracu- lis, sibi per venerabilem fratrem nostrum Episcopum & dilectos Filios, Magistros Jo- hannem de Ferreris Archidiaconum Pictaven- sem, & Sycardum de Vauro Archidiaconum Corbariæ in Ecclesiæ Narbonensi, Capella- nos & Nuncios nostros, quos propter hoc ad ipsius Regis præsentiam destinavimus, di- versis vicibus transmissarum, rogandam du- ximus attentius & hortandam, ut à gravami-

nibus ipsis Officiales ac Ministros eosdem co- geret reflire, quamvis huiusmodi preci- bus & hortationibus nostris nullus extite- rit subsecutus effectus, nec preces & ex- hortationes ipsæ apud magnitudinem suam ef- ficaciam invenerint postulatam. Et, licet post- modum idem Rex, per suas nobis litteras res- cripsisset, quod ad præmissa nobis erat per speciales nuncios responsurus, nullum tamen dictus Rex, si bene recolat, de responsione huiusmodi ad nostram præsentiam nuncium des- tinavit, vel misit litteras per quas super præ- dictis nostro Apostolatu responderet; quamvis nuper tibi, Venerabili Fratri nostro Norvicensi Episcopo, & dilectis Filiis, Nobilibus viris, Johanni de Britannia Richemundiæ, & Ado- maro de Valentia, Pembrochiæ Comitibus, quos dictus Rex ad nostram destinavit præsen- tiam, duximus injungendum, ut super præ- missis, velut plurimum infidentibus cordi no- stro, sibi prædictum nostræ mentis desiderium explicarent. Propter quæ preces easdem timor domini nos iterare, & ejusdem matris Eccle- siæ, inclitæ sponsæ suæ quam nobis, licet in- sufficientibus meritis, custodiendam commisit, affectio, ne libertatis suæ gloria sibi cœlestis muneris dono concessa in eisdem Regnis & Ter- ris, ipso dissimulante, in ipsius salutis & hono- ris dispendium, maculetur, exhortationes eas- dem paternis affectibus renovare nostros com- pellunt & excitant cogitatus. Præterque ipsius Regis magnificentiam rogamus, monemus & hortamur in illo, qui Regibus dat salutem quan- tum à nobis, & Apostolica sede, cui dispo- nente Domino, præsidemus, & qui eundem Regem paterna & sincera dilectione prosequimur super his sumat consilium: sumptum exequa- tur, ac devotus illud adimplens, non patiarur gravamina, injurias, & molestias huiusmodi per Officiales & Ministros eosdem præfatis Ec- clesiis & personis aliquatino irrogari; quimo Ecclesias & personas ipsas, pro divina dictæ sedis & nostra reverentia opportuni favoris ope confoveat, & Regiæ protectionis munimine tueatur. Præterea, ut nihil de his quæ ad præ- sens nobis occurrunt, securitati & præservationi dicti Regis, Honoris, & status, & per quæ ad- versus eandem Ecclesiam, alicujus irreverentiæ, vel ingratitude notam, aut offensæ materiam magnificentia Regalis possit incurrere, omitta- mus intactum, suam notitiam volumus non la- tere, quod cum, claræ memoriæ Eduardus Rex Angliæ, Genitor suus, tum Lugduni moram, pro- ceptis nostræ coronationis solemnis, trahe- remus, prædictum Norvicensem, ac Venerabi- les Fratres nostros Conventensem & Cicestren- sem, Episcopos, & dilectos filios nobiles viros Comitem Lincolnæ, Hugonem le Despenser, & Oddonem de Grandison, & quosdam alios, nuncios suos ad nostram præsentiam destinasset; nos de securitate status Regis ejusdem ac salute solliciti, ejusdem nunciis, inter cætera, duxi- mus injungendum, quod, cum idem Genitor à solutione mille marcarum argenti, in qui- bus, annui census nomine memoratæ Ecclesiæ tenebatur, per quindecim annos, tunc proxime transactos, vel circa cessasset, ipsaque ces- satio sibi possit non modicum asserere pericu- lum, præfatum Genitorem cautum redderent & attentum, quod sibi super hoc curaret, per promptæ satisfactionis exhibitionem congruam providere. Et, licet præfati Nuncii coram no- bis assererent quod idem Rex, qui dicta peri- cula cogitabat, firmum haberet propositum de censu prædicto Ecclesiæ præfate satisfactio- nem plenariam exhibere. Et saltem majorem

ANNO
1309.

ANNO
1308.

partem prædictorum arteriorum, si totam summam non possit, infra Festum Beati Michaelis, tunc proxime secuturum, persolvere; nullum tamen nobis, vel eidem Ecclesie fuit super hoc satisfactio subsecuta. Cumque postmodum per Venerabilem Fratrem nostrum Petrum Episcopum Sabinensem, & dilectum filium, nobilem virum Amanenum Dominum de Lebreto, qui, de mandato nostro, pro quibusdam arduis negotiis Regis & Regni prædictorum, ad partes illas accesserant, idem Genitor super hoc sollicitatus ex parte nostra fuisset, ipse, sicut postmodum auditui nostri apostolatus innotuit, pericula gravia & iacturas, quæ per cessationem solutionis census ejusdem poterat formidare, diligenter & attentè considerans dictisque periculis & iacturis volens obviare prudenter dicto Conventrensi Episcopo, tunc Thesaurario suo, expressè mandavit quod eidem Ecclesie Romanæ pro satisfactioe census ejusdem arteriora solveret supra dicta. Et quamvis idem Episcopus pecuniam hujusmodi, transmittendam ad sedem Apostolicam, pro dicti solutione census, specialiter consignasset, quia tamen medio tempore, eodem Genitore, sicut Domino placuit, viam universæ carnis ingresso, dictus Rex, seu Ministri sui eandem pecuniam ut asserit, receperunt, dictaque pecunia pro ipsius satisfactioe census soluta non exiit, nec idem Rex, postquam dicti Regni, Deo volente gubernacula suscepit, de prædicta pecunia, nec pro tempore sui regiminis satisfacere procuravit, ignorans forte, sicut nostra tenet opinio, Litteras, & alia munimenta, super hujusmodi census solutione confecta, obligationes & pacta ac pœnas etiam continentes, quibus Reges Angliæ, qui sunt pro tempore existunt ad dicti census solutionem astricti: Nec advertens discrimina dispendiosa, quæ suo statui & honori producere posset solutionis census cessatio supra dicti. Quia vero planæ sinceritatis affectus quo personam regiam gerimus in præcordiis Apostolicis prædilectam, pro ipsius Regis status prosperitate continuo pulsat ostium cordis nostri, & instanter nostros sollicitat cogitatus, ut cunctis periculis omnibusque suis sinistris eventibus obviamus. Considerantes attentius quod, nobis de præsentis valle miseræ per illum, qui auferet spiritum Principum, cum ei placuerit ad cœlestem patriam revocatis nobis successor poterit subrogari, qui, suis indemnitatibus non tantum intentus sicut nos, ad incrementum suæ celsitudinis non fervabit excellentiam Regiam, per alias Litteras nostras, paterno rogamus & hortamur affectu, ut pro sui conservatione nominis & honoris litteras & Registra Camerae suæ per quæ super his poterit plenius edoceri & vitare dispendia supra dicta exquiri faciat diligenter. Quia verò, sine dubitatione tenemus nobisque firma spes suggerit, & indubitata fiducia repromittit quod vigorem libertatis ipsius, prout tua interesse dignoscitur, desideranter affectus, dictorumque Regis & Regni votiva prosperitas delectat multipliciter intima cordis tui quodque, ut ipsi in ejusdem Ecclesie stabili devotione persistant, accedit gratissimum votis tuis. Fraternitatem tuam monemus & hortamur attentius, tibi que nihilominus per Apostolica scripta mandamus quatenus præmissa pericula, & alia plurima, quæ Regi & Regno præfatis possent ex præmissis provenire, dispendia eidem Regi diligenter exponens eum quod à gravaminibus supra dictis absteineat, ac officiales & Ministros eosdem re-

filire compellat, & alias præfatas Ecclesias & personas suæ protectionis munimine tueatur, & censum prædictum integraliter persolverit, pro nostra & Apostolicæ sedis reverentia, sic efficaciter exhorteris, quod super prædictis quæ specialiter insident cordi nostro, cui salubris Ministerii operante virtute, desiderii nostri celerem & expectatum consequamur effectum; nosque tuæ fraternitatis sollicitudinem vigilem, quam in hac parte duxeris adhibendam commendare dignis in Domino laudibus valeamus. Quicquid autem factum fuerit, & tu etiam egeris in præmissis, nobis per tuas litteras, eidem Episcopo Pictavensi, Latori præsentium, tradendas, & per eum nobis diffrendas, fideliter intimare procureas.

Datum in Prioratu de Grunfello prope Maufaniam Vasionen. Dioc. 5. Calendas Novembris Pontificatus nostri anno quarto.

Privilegium Regi Angliæ, ne à sedis Apostolicæ delegatis possit excommunicari: an. 1309.

C L E M E N S E P I S C O P U S,

Servus Servorum Dei, carissimo in Christo filio Eduardo, Regi Angliæ illustri, salutem & Apostolicam benedictionem.

Tuæ devotionis &c. Ut igitur ex devotione hujusmodi benevolentiam Apostolicæ sedis & nostram tibi sentias accrevisse, tibi, auctoritate præsentium indulgemus, ut nullus Delegatus Apostolicæ sedis, vel subdelegatus ab eo, auctoritate sedis ejusdem, possit in personam aut Cappellas tuas excommunicationis vel suspensionis, sive interdicti sententias promulgare, absque speciali mandato sedis ejusdem, faciente plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto hujusmodi mentionem. Nos enim omnes excommunicationis suspensionis, & interdicti sententias, quas in te & cappellas easdem contra indulti prædicti tenorem, forsan promulgari contigerit, ex nunc irritas decernimus & inanes. Nulli ergo &c.

Datum Avinion. 12. Calendas Junii Pontificatus nostri anno quarto.

Confirmantur jura præfata à Clero Provinciae Britanniae contra Ducem, Nobiles, aliosque ejusdem Provinciae: anno 1309.

C L E M E N S E P I S C O P U S,

Servus Servorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Multo sicut ad multorum pervenit notitiam, est labore sudatum vel inter venerabiles Fratres nostros Episcopos, & dilectos filios, alios Prælatos, & Rectores Ecclesiarum, & Clerum Ducatus Britanniae, ex parte una: Et dilectos filios nobiles viros, Ducem, Barones & Nobiles: ac populum dicti Ducatus ex altera: ut subductis seminatae antiquæ discordiæ incommotis vigeret pacis, ac dilectionis unitas, consolidaretur inter eos unio & vinculum caritatis. Sed impediente illo, ut credimus, qui est pater zizaniarum, discordiarum nutritor, qui schisma suscitavit in celo, nondum hucusque est votis laborantium laudabiliter satisfactum. Nos autem Dei illius omnipotentis spe concepta, qui concordiam in sublimibus operatur à labore tam utili, non putavimus desistendum: sed insisten-

ANNO
1309.XV.
Ex Archiv.
Angliæ Rimer Tom. 3.
p. 139.XVI.
Ex Memoires
du Clergé de France
Tom. 3.
pag. 127.